

YAŞLILIK VE YAŞAM KALİTESİ

YAŞLILIK VE YAŞAM KALİTESİ

- **Yaşam kalitesi;** bireyin amaçları, beklentileri, standartları ve ilgileri ile ilişkili olarak içinde yaşadığı kültür ve değerler sisteminde yaşamda durduğu yeri algılamasıdır.
- Bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için karşılanması gereken temel ihtiyaçları bulunmaktadır.
 - *Materyal ve psikolojik kaynaklardan oluşan yaşamsal ihtiyaçlar,
 - *Bireylerarası ilişkilerden duyulan tatmini içeren ihtiyaçlar ile
 - *Verimliliği, fonksiyonel olmayı etkileyen gelişimsel ihtiyaçların karşılanmasında aileler ve yaşanılan çevre esas sorumluluğa sahiptir.
- Son yıllarda ise yaşam kalitesi ekonomik amaçlara ulaşma düzeyinden duyulan refah duygusu ile bütünleşmiş biçimde irdelenmektedir.

■ Rice ve Tucker(1986); bireyler ,yaşamlarındaki önemli olan veya olmayan durumların farkına varıp, önceliklerini belirleyerek değişen dünyada yaşamlarına yön vermek için kaynaklarını kullanırlar.

■ Melson(1980); yaşam kalitesi kavramının geleceğe dair umut, gıda,giyecek, barınak, gelir ile ilgili konular, anne ve çocuk sağlığı aile ferahı ve toplumsal refahı içerdiğini açıklamaktadır.

■ Yaşam kalitesi doğrudan sağlıkla ilgili konuların yanı sıra,sağlığı dolaylı yollardan etkileyen işsizlik,çevre ve diğer yaşam koşullarını da ele almaktadır.Yaşam kalitesi ölçümlerinin önem kazanmasında üç önemli faktör etkili olmuştur:

* İlk olarak; ölçme ve değerlendirmede ortaya çıkan teknik ilerleme sonucu bireyin hatta toplumun yaşam kalitesini incelemek mümkün olur.

* İkincisiİ, davranış biçimleri tarafından sosyal çevrenin bireyin yaşam biçiminde etkili olduğunu gösterir.

*Üçüncüsü, bireyin yaşamını daha iyi sürdürebilmek için kararlar almak amacıyla yaşam kalitesini nasıl artırabileceğini öğrenmeyi istemektedirler.

YAŞAM KALİTESİ ÖLÇÜTLERİ

■ Yaşam kalitesinin değerlendirilmesinde çeşitli ölçütler vardır. Kullanılan ölçütler genel olarak iki grupta incelenir;

■ GENEL YAŞAM KALİTESİ ÖLÇÜTLERİ

*Toplumda ve farklı hastalıklar arasında karşılaştırma yapmak amacıyla oluşturulmuştur. Örneğin Dünya Sağlık Örgütü yaşam kalitesi indeksi

■ SAĞLIKLA İLGİLİ YAŞAM KALİTESİ ÖLÇÜTLERİ

*Bu tip ölçütler hem farklı durumların etkilerini tanımlamak hem de hastalıkların en sık görüldüğü yaş gruplarını belirlemeye uygun olması nedeniyle tercih edilir. Örneğin fonksiyonel yaşam indeksi-kanser gibi.

Normal bireylerde fonksiyonel durum, aile yaşamı ve finansal durum iyilik halinin en iyi göstergeleri olarak kabul edilirken, hastalık sonucunda öncelikler değişebilmektedir. Özellikle ağır ruhsal bozukluğu olan bireylerin yaşam kalitesini değerlendirme, bu bireyler için sunulan hizmetleri geliştirme ve bakım kalitesini izleyebilme açısından önem taşır .

YAŞLILARDA YAŞAM KALİTESİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ

- Dünya Sağlık Örgütü'nün Avrupa Bölgesi, bölgedeki yaşam beklentisinin 75 yıl olmasının ve 65 yaşındaki bireylerin sağlıklarının sürekli geliştirmesini hedeflemiştir. Yaşam beklentisi, toplumlarının sağlık durumlarının belirlenmesinde bir ölçüt olarak kullanılmaktadır. Ancak yaşlı nüfus içinde değerlendirilmesinde gereken asıl ölçüt, hastalık ya da engelin olmadığı, sağlık ve aktif yaşam beklentisi olmalıdır .
- Yaşlıların yaşam kalitesinin artırılmasında birincil, ikincil ve üçüncül koruma prensipleri temel alınarak,verilecek sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler bir arada düşünülmelidir.
- Sağlanacak hizmetler 4 başlık altında özetlenmektedir.

SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ

- Temel sağlık hizmetleri
- Bağışlama
- Birinci basamak sağlık hizmetleri
- Taramalar
- Ağız ve diş sağlığı hizmetleri

KAMU HİZMETLERİ

- Bakım evleri
- Evde bakım
- Ev ziyaretleri

SOSYAL HİZMETLER

- Gündü bakım evleri
- Seyyar aşevleri
- Geçici bakımlar
- Gönüllü desteği projeleri
- Tatil aktiviteleri
- Mesleki terapi

HASTANE HİZMETLERİ

- Acil tıbbı bakım
- Erken taburculuk programları
- Özel birim : inme
- Rehabilitasyon
- Ev ziyaretleri
- Gündüz poliklinikleri

- Yaşlıya sunulacak hizmetler, yaşlının fiziksel, ruhsal ve sosyal sağlığını destekleyecek boyutta ve kolay ulaşılabılır olmalıdır.
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, gelecek 20 yıl içinde, toplumda aktif olarak yaşayabilen 70 yaş ve üzerindeki bireylerin oranını en az %50 artırmayı hedeflemektedir.

